

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETÉSI ÁR:		Felelős szerkesztő:	Kiadótulajdonos:	Hirdetéseket és nyiltéri közleményeket a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők. MEGJELEN MINDEN KEDDEN ES PENTEKEN.
Egész évre . . . 12 kor.	Negyedévre . . . 3 kor.	BITTERMANN SÁNDOR.	BITTERMANN NÁNDOR.	
Félévre . . . . 6 kor.	Egyes szám ára 20 fillér.			

Vértesi Károly.

Zombor, 1905. május 22.

A Schweidel-szobor leleplezési ünnepe lezajlott. Hogy az ünnep miként sikerült, minő impozáns, lélekemelő volt, arról nekünk fölsleges beszélni. Hallhatta mindenki az idesereglett vidékiek elismerését, csodálkozásszerű dicséretét és olvashatta mindenki a fővárosi lapok terjedelmes tudósításait, amelyek szokatlanul lelkes és elismerő hangon hirdették az egész országnak Zombor város dicsőségét.

Zombor városának ebből az alkalmából bőven kijutott a magasztalásból. Az egyhangú, elfelejtett, szinte eltemetett Zombor egyszerre országos hirre tett szert. Az egész ország figyelme feléje volt összpontosulva. És méltán, mert nagyszerű, megkapó hazafias cselekedetről volt szó. És maga az ünnep úgy sikerült, hogy ahhoz hasoulót Zombor még nem látott; az ünnep vete kedett az ily hazafias ünnepek legsikerültjeibbel.

Mcst, mikor az ünnep lezajlott, a mikor Zombor városának egyszer alkalma volt az országos elismerés, a hir és dicsőség poharát fenéig üríteni, a mikor duslakodhatott, szinte kéjeleggett a hizelgő epitetonok árjában, mi, minden elismerést egybegyűjtve, oda nyújtjuk azoknak, akik az elsősorban megillet: odanyújtjuk a szoborbizottságnak és a bizottság érdemes elnökének, Vértesi Károlynak.

Mi zomboriak nagyon jól tudjuk azt, hogy városunk büszkesége, az a szép szobor, a magasztos leleplezési ünnep és a sok elismerés kinek köszönhető. Nem a városnak, nem a nagy közönségnek, hanem annak a 20—25 szerény embernek, akik a saját elhatározásukból, a saját erejükből a mozgalmat megindították, azt lefolytatták, a szobrot megteremtették és a magasztos ünnepet is maguk rendezték. A nagy dicsőség, a sok elismerés, a mi Zombor városát érte, ezeket az urakat illeti meg, vagy legalább is nekik köszönhet Zombor városa minden eredményt.

Ezeknek az uraknak, a szoborbizottságnak élén Vértesi Károly ügyvéd, a zombori hazafias mozgalmak lelkes vezére, a kiváló író állott.

Az érdem oroszlánrésze az övé. Ezért örömmel irtuk soraink fölé az ő nevét, hogy a lelkes ünnep alkalmából az utókor részére megörökítsük páratlan buzgalmát.

Vértesi Károly egy olyan lelkes ember, akihez hasonlót egy ilyen kis város társadalmában találni nem lehet. Nemesen hevülő lelke rajongással csüng minden olyan ügyön, amely hazafias, vagy amely a társadalomra jót és hasznosat hord a méhében. S ami fő és megbecsülhetlen, lelke nemcsak hevül, hanem a felkarolt ügyért fáradhatlanul dolgozik és cselekszik is. Bámulatos szorgalommal, kitartással küzd le minden akadályt s kitartásának rendszeresen meg van az eredménye.

A szobormozgalmaknak is ő állott az élén, mikor az még csak csira volt. Lelkes munkatársai talán néha kedvüket vesztették volna a nagy nehézségek és az ilyen mozgalmakkal járó fáradság miatt. Az ő fáradhatlan buzgalma azonban a bizottságot mindig együtt tartotta. Maga végezte a nagy munka oroszlánrészét; ezzel mindig jó példával járt elő s így sikerült neki megteremtenie a fényes sikert.

Aki nem vett részt soha az ilyenfajta mozgalmakban, az nem is tudja, hogy mennyi dolog, mennyi fáradság jár vele. Ha azonban bárki is gondolkodik egy kissé, az beláthatja, hogy bizony hangyaszorgalom kellett a fényes eredmény megteremtéséhez.

Azt hisszük, Zombor város közönsége nevében beszélünk, amikor a teljes elismerést, a dicsőséget és a fényes eredményt kizárólagosan azoknak a kis embereknek — a szoborbizottságnak — javára írjuk, akik Vértesi Károly fáradhatlanul buzgó vezetése alatt Zombornak az ország elismerését megszerezték. A szoborbizottság pedig bizonyára velünk együtt ünnepli az ünnep után Vértesit, aki lelke, mozgató rugója, valósággal szerető atyja volt a mozgalmaknak.

Félszázados papi jubileum.

Folyó hó 14-én, mint már lapunk mult számában megemlékeztünk, megható szép ünnepet ült Ujverbász községe, amennyiben az ev. református hitközség és az egész polgárság felekezeti különbség nélkül ünnepelte e napon a község nemesszivü és jólelkü ref. lelkészének, Kármán Józsefnek ötvenéves papi jubileumát. A derék lelkész a közjótékony-ság terén szerzett érdemeiért és emberbaráti érzületeért őfelsége a király a koronás arany érdemkeresztel tün-tette ki.

A jubiláns 1825. január hó 20-án Ujverbászon született s tanulmányai sikeres elvégzése után Ujverbászon vállalt lelkészi állást.

Mint lelkész, 50 év alatt lelkesen szolgálta egyházát s kiváló személyi tulajdonságaival, nemes érzületével, igazi szabadelvü gondolkozásával s főleg a mostohább sorsu szegények, özvegyek és árváknak anyagi támogatásával méltán rászolgált arra az elismerésre, mely iránta jubileuma alkalmából oly impozánsan nyilvánult meg.

A jubileumi ünnepség május 13-án este vette kezdetét. A község polgársága a református hitközséggel együtt impozáns fáklyásmenetet rendezett a jubiláns tiszteletére.

Ezrekre menő közönség élén vonult a fáklyásmenet ének és zene kíséretében a szeretett lelkipásztor lakása elé, ahol a református egyháznak presbiteré: Székely Sándor gimn. igazgató nagyszabásu lendületes beszédben üdvözölte az ünnepelet. Beszédében méltatta az ünnepeletnek csendes, de eredményekben gazdag lelkészi működését, kiemelve szivjóságát a község szegényei, özvegyei és árvái iránt, kiknek valósággal istapolójuk volt félszázadon át. Kiemelte azokat a kiváló érdemeket, a melyeket saját fillérei megtakarításával jobb tehetségü tanulók oktatásával, neveltetésével szerzett. Nemes jellemével, önzetlen hazafias érzésével kiérdemelte a község minden polgárának rokonszenvét és tiszteletét.

Az ünnepelet meghatottan mondott

köszönetet a tiszteletnek és szeretetnek ily hű megnyilatkozásaért. Ezzel az estéli ünnepély véget ért.

Május 14-én folyt le az ünnepség java része, mely iránt hetek óta nagy volt az érdeklődés a hívek, barátai és tisztelői körében. A jubileumi ünnepélyre megjelent a kulai járás főszolgabírája dr. Széchényi Tamás, báró Vojnits István országgyűlési képviselő, Szabó Péter bácsszerémi esperes, Platz Bonifác tank. kir. főigazgató és a környék protestáns lelkészei, valamint a község intelligenciája és polgársága.

Az ünnep istentisztelettel kezdődött, melyen az ünneplő közönség teljesen megtöltötte a templomot. Itt az oltár szolgálatában 50 éve működő lelkészt Szabó Péter esperes üdvözölte lendületes beszédben. Kármán Pál esperes bevezető imája után Keck Zsigmond lelkész lélekemelő szentbeszédet mondott. Az istentisztelet végén Tóth Sándor lelkész a hitközség nevében díszes bibliát adott át a jubilánsnak.

Az istentisztelet után a községházán folytatódott az ünnepség. Széchényi Tamás dr. főszolgabíró lelkes szavak kíséretében nyújtotta át a tömött sorokban levő közönség előtt az ünneplőnek Ófelségétől nyert koronás érdemkeresztet. Ezután a községi előljáróság indítványára az ünnepi közgyűlés a jubiláns érdemeit a közjótékony és áldásos papi működése terén jegyzőkönyvbe foglalta. Lelkes éljenzések közt mondott köszönetet az ünneplő a község és a felső hatóság kitüntetéséért.

A küldöttségek fogadása után délután 1 órakor a Centrál-szállóban áldomásra gyűltek össze az ünneplők. A két teremben fölállított sok asztalt szorongásig körülülték a 200-on felül megjelent vendégek, akik a templomban és a községházán lefolyt magasztos ünnepelés után itt is szeretettel övezték az agg jubilánst. Lélekemelő és sikerültebbé tette a jubileumi lakomát a község és a környék lelkes hölgyközönsége, mely az előzékenységéről és szívjóságáról meggyeszte ismert jubiláló lelképástort szép számban való megjelenésével tisztelte meg.

A pohárköszöntések sorát dr. Széchényi Tamás főszolgabíró nyitotta meg. Ófelségére emelvén poharát, a beszédet, melyet a közönség állva hallgatott, lelkes éljenzés követte.

Ezután szólásra emelkedett az ünneplő és meghatottan mondott köszönetet a közönség eme kitüntető figyelméért.

Több szép pohárköszöntő után Székely Sándor gimn. igazgató felolvasta Baksay Sándor református püspöknek költői szárnyalású levelét az ünneplőhöz, melyben meleg üdvözlését küldi a

jubilánsnak és távolmaradását kimenti. Majd Latinovits Pál főispánnak és más előkelőségek sürgönyei felolvasása után a jubileumi ünnepség a késő esti órákban ért véget.

Részünről is őszinte szívvel járulunk hozzá a jubileumon elhangzott jó kívánságokhoz és őszintén óhajtjuk, hogy még sokáig folytathassa üdvös áldásos működését azon a pályán, melyen egy félszázadon át annyi buzgóságot szentelt a lelképástorkodás és közjótékonyág szent ügyének.

Pótlások a Schweidel-szobor leleplezési ünnepéhez.

A Schweidel-szoborra helyezett koszorúk részben hiányosan, részben tévesen voltak fölemelve. Most a Történelmi Társulatban elhelyezett koszorú-szalagok pontos fölírását közöljük.

A magyar országgyűlés képviselőháza: Schweidel József emlékének. (Nemzeti színű.)

A függetlenségért küzdők: A függetlenség vértanujának. (Nemzeti színű.) (Az orsz. függetl. párté.)

Budapest székes-főváros közönsége: Schweidel József tábornok emlékének. (Kék-sárga-piros.)

Béla: Áldott emlékü atyjának. (Fehér.) (Schweidel Béla.)

Nina: Atyám áldott emlékének. (Fehér.) (Dr. Balogh Sándorné.)

Sarolta: Felejthetetlen kedves atyámnak. (Fehér.) (Özv. Halász Gedeonné.)

Hegedüs Gyuláné: Felejthetetlen emlékü nagyatyjának. (Fehér.)

Halász Gida: Felejthetetlen nagyatyám emlékének. (Nemzeti színű.)

Zombor sz. kir. város közönsége: Városunk nagynevű szülöttének. (Kék-piros.)

Bács-Bodrog vm. közönsége: Schweidel tábornok emlékének. (Kék-fehér és nemzeti színű.)

Az 1848/49-es honvédegyetek országos egyesülete Budapesten: A hős Schweidel József vértanu, 48/49-es honvéd tábornok dicső emlékének. (Nemzeti színű.)

Arad sz. kir. város közönsége: Schweidel Józsefnek, a szabadságharc vértanujának. (Nemzeti színű.)

Arad megye közönsége: Hazafias kegyelettel. (Bibor-kék.)

Kegyelettel a magyar Golgotáról az aradi Kölcsey-egyesület: A halhatatlan emlékü vértanu szellemének. (Nemzeti színű.)

A aradi Nemzeti szövetség: A hős vértanu emlékének. (Nemzeti színű.)

A Bács-Bodrog megyei 1848-as honvédek: Schweidel József tábornok emlékének. (Nemzeti színű.)

A Bács-Bodrog vármegyei Történelmi Társulat: Schweidel József emlékének. (Fehér.)

A Bács megyei kör: A magyar szabadság bácskai vértanujának. (Nemzeti színű.)

Baja város közönsége: A dicső vértanu emlékének. (Nemzeti színű.)

A bajai Honszeretet sz. k. p.: Schweidel József emlékének. (Nemzeti színű.)

Baranya vármegye közönsége: A szabadsághős szobrára. 1905. (Kék-sárga.)

A bezdáni olvasókör: A szabadság vértanujának. (Nemzeti sz.)

Csonoplya hazafias közönsége: A dicső vértanu emlékének. (Nemzeti sz.)

Hontmegye közönsége: A vértanu emlékének. (Fehér-piros.)

Jász-Nagykun-Szolnok vármegye közönsége: Hazafias kegyelete jeléül — a nemzeti szabadság hős vértanujának. (Fehér-kék.)

A kerényi választókerület polgárai. (A másik fele elmosódott. — Nemzeti sz.)

Makó város közönsége: A szabadság vértanujának. (Kék-piros.)

Nagyvárad város közönsége: Schweidel József honvéd tábornoknak, a nemzet vértanujának. (Piros-fehér-kék.)

Nemesmilitics közönsége: Szabadságunk martirjának. (Nemzeti sz.)

Óbecse nagyközsége: A dicső vértanu emlékének. (Fehér.)

Országos Magyar Képzőművészeti Társulat: Schweidel József emlékezetének. (Nemzeti sz.)

Pécs szab. kir. város közönsége: A szabadságharc hősenek. (Kék-sárga.)

Szabadka szab. kir. város közönsége: Schweidel József emlékének. (Nemzeti sz.)

Szeged szab. kir. város közönsége: Schweidel József emlékének. (Piros-fehérsárga-kék.)

Szolnok város közönsége: A szabadságharc dicső vértanujának. (Sárga-kék.)

A temesmegyei 1848/49. honvéd-egylet: Kegyelete jeléül. (Nemzeti sz.)

Torontál vármegye közönsége: A hős vértanu emlékének. (Kék-sárga.)

Ujvidék város közönsége: A szabadság vértanujának. (Nemzeti sz.)

Zenta város közönsége: A szabadság vértanujának, Kossuth apánk katonájának. (Nemzeti sz.)

A zombori felső kereskedelmi iskola: Schweidel Józsefnek, a megdicsőült vértanunak. (Nemzeti sz.)

A zombori főgimnázium: Schweidel emlékének. (Nemzeti sz.)

Zombori r. k. magyar népiskola: A honszeretet oltárára Haza reményei. (Nemzeti sz.)

A zombori függetlenségi párt: A függetlenségi harc zombori vértanujának. (Nemzeti sz.)

A zombori függetlenségi kör: Schweidel Józsefnek, a függetlenség bajnokának. (Nemzeti sz.)

A zombori Iparoskör: A szabadság dicső vértanujának. (Nemzeti sz.)

A zombori Iparos dalárda: A megdicsőült szabadsághősnek. (Fehér-rózsaszínű.)

Zombori általános ipártestület és kerületi betegsegélyző pénztár: Schweidel József, városunk szülöttének és a haza dicső vértanujának. (Kék.)

A zombori Kaszinó-egyesületi dalárda: Él a magyar, él örökké! (Kék-fehér.)

A zombori Polgári kaszinó-egyesület: Schweidel József emlékének. (Nemzeti sz.)

A zombori kath. legényegyesület: Emelked éljen köztünk örökké: (Nemzeti sz.)

A zombori m. kir. pénzügyigazgatóság és a számvevőség tisztikara: Schweidel József 1848/49. honvéd tábornoknak, kegyelete jeléül. (Nemzeti sz.)

A zombori kir. törvényszék birói testülete: Schweidel József, a halhatatlan hős emlékének. (Nemzeti sz.)

Két szalagról teljesen lemosódott a fölirat.

Disztribúció.

A leleplezés ünnepét követő disztribúción jelen volt a Schweidel-család csaknem teljes számmal. Vértesi Károly, a szoborbizottság

elnöke, a jelenvolt családtagokról egyenként megemlékezett ékes pohárköszöntőjében. Szavai azonban — a többször fölhangzó „halljuk!” ellenére is — nagyrészt elvesztek az étkezés zajában. Pótlólag közöljük azért a felköszöntőt, már a nagynevű család iránt való figyelemből is. — Közöljük még Szalay Frigyesnek Rákosi Jenőre mondott felköszöntőjét is.

Vértesi Károly felköszöntője.

Igen tisztelt Schweidel rokonok!

Hölgyek! Urak!

Naptól van az égi testeknek a fénye. Mikor letűnik a tűzgolyó, hogy még maga után annyi ragyogást, hogy levetett szép köntösével, ékesen ruházódhatnak föl a csillagok.

A miként ez a természetben, úgy van az, az emberi létben. Az egyes családokban támadt tündöklő nap, letűnése után is még, beragyogja a legkésőbbi unokát.

A történelmi nevezetességüvé vált Schweidel-családban, ő, a hazáért halálig küzdő és elvérző vértanu, ő volt az a fényes nap, a magyar égbolton is az, kinek a ragyogásából fényt vesznek magukra az utódok.

A Schweidel leszármazóknak, kedves rokonoknak a megjelenése, nagyban emelte a mi mai szép, lelkes, nemzeti és hazafias ünnepegyetemet. Láttuk, a közfigyelem és a legnagyobb tisztelet, mint kísérte őket minden lépésükben.

Róluk kívánok tehát emlékezni, rájuk kívánom elköszönteni a serleg tartalmát. Éltetem a Schweidel családfához tartozó valamennyit, tehát azokat is, a kik csak lélekben és gondolatban lehetnek itt, de különösképpen éltetem azokat, a kik most, itt, köztünk vannak, emelik az örömeinket.

A dicső apa egyetlen fia: Schweidel Béla, 1848—49. évi honvéd százados ur, éljen!

A vértanu leánya: dr. Balogh Sándorné szül. Schweidel Sarolta urasszony ő nagysága, férjével, dr. Balogh Sándor ügyvéd urral, 1848—49. évi honvéd századossal és az 1848—49-es honvéd egyletek országos egyesületének az elnökével, éljenek!

A vértanu leánya: özv. Halász Gedeonné szül. Schweidel Anna urasszony ő nagysága, éljen!

A dicső nagyapának, magyar honvéd tábornoknak az unokái: dr. Hegedüs Gyuláné szül. Balogh Irén urasszony ő nagysága, férjével, dr. Hegedüs Gyula urral, éljen! A többi unokák: Schweidel Irma, Schweidel Toncsi, Schweidel Milesi urhölgyek és Halász Gedeon ur, éljenek!

A megdicsőült szabadsághősnek az unokahugai: özv. Vargay Mihályné szül. Vojnits Matild urasszony és Vojnits Domicella urhölgy ő nagyságáék éljenek!

Valamennyien éljenek! a haza javára sokáig éljenek!

Szalay Frigyes felköszöntője.

A mai hazafias ünnepnek varázshatásu, nagy ünnepi szónoka azt mondta, hogy Magyarország templom. A hasonlat megkapta a szívünket, elragadta a lelkünket.

Magyarország templom, amelyet azonban nem emberi kéz épített, hanem Isten alkotta, Isten teremtette azt a magyarok számára. Hogy ez a templom Isten dicsőségére örökké fenn állhasson, az égi Gondviselés belé lehelt abba a leghatalmasabb fentartó erőt, a hazaszeretetet. Ez a hazaszeretet betöltött mindeneket; elhatolt minden szivbe, minden lélekbe. És hogy ez a hazaszeretet sohase lohadjon le, hogy a magyar az élet gondjai, az élet küzdelmei,

az önfentartás nehéz, fáradságos munkája közben se felejtkezzék meg soha a hazáról, hogy mindig, minden körülmények között a a hazáért lelkesedni, buzdulni, dolgozni, fáradni és ha kell, meghalni is tudjon, a magyarok jószágos Istene a templomba elhelyezett egy örök mécses is.

Miként az Isten házában az örök mécs tüzetől lángot kap a gyertya, a csillár, hogy aztán a káprázatos fényár betöltse az Isten házát, úgy a nagy, a közös templomban attól az örök mécsstől gyulad honszerelemre mindennap a magyar ember szíve. A közös nagy templomban, a magyar hazában ez az örök mécs a magyar író és poéta, az örök lelkesítő, örök buzdító, lángoló, honszerelemre serkentő magyar író és poéta, akinek mindennap minden írása, minden sora, minden betűje a hazát szolgálja és a hazaszeretet állandóan ébren tartja.

Ennek az örök mécsnek legelső képviselője, a magyar írók és poéták legelsője: Rákosi Jenő.

A haza érdekében kifejtett működés elismerést nem érdemel, — mert a hazát szolgálni kötelesség, — de az olyan évtizedes rendkívüli szolgálatok, mint a minők Rákosi Jenő működését jellemzik, hálás tiszteletet érdemelnek.

Hálás tisztelettel üdvözljük szívünk egész melegeivel Rákosi Jenőt. Azt kívánjuk, hogy égjen, lobogjon, lángoljon és tüzeljen még sokáig, mert az ilyen örök mécsre a magyar hazának nagy szüksége van. Az Isten éltesse Rákosi Jenőt!

A kaszinói dalárda estélye.

A zombori kaszinó-egyesületi dalárda folyó hó 18-án Lung György székesfővárosi tanácsos, az országos Dalos-szövetség elnökének és a városi diszeloadásokon szerepelt műkedvelőknek, valamint az ünnepekre berándult bezdáni dalárdistáknak tiszteletére, (kik a szobor leleplezési ünnepélyen aktíve is részt vettek) kerthelyiségében társasvacsorát rendezett.

A társasvacsorán mintegy 200—250-en vettek részt. A kerthelyiség lampionokkal volt kivilágítva, az asztalok a kert terebélyes vadgesztenyefái alatt voltak elhelyezve. A vacsora alatt a cigányzenekar szebbnél-szebb darabokat játszott; Vadas pedig tárogatón kuruc darabokat adott elő.

A házigazda tisztét Pribil Ernő, a dalárda elnöke és dr. Buják József, a dalárda alelnöke töltötték be. A rendezés körül Marschall Béla és Tomcsányi Aladár buzgólkodtak.

A vacsora alatt a bezdáni és a zombori dalárdák felváltva szebbnél-szebb énekszámokkal szórakoztatták a vendégeket viharos tetszésnyilvánítások között. Ki kell emelnünk a kitünően fegyelmezett bezdáni dalárdát, mely bámulatos precizitással adta elő a legnehezebb énekszámokat.

A mulatságon jelen voltak Lung György a székesfőváros küldötte, Barabás Béla orsz. képviselő, dr. Pertsch Ferenc, Eberling Mátyás 48-as táborigazgató (Babarc), dr. Joanovits miniszteri tanácsos, ifj. Latinovits Pál, Csirszka Konrad a bezdáni dalárda elnöke, Kuzmann Miklós pénztárnok, Farkas Ferenc karmester stb.

A vacsora alatt Barabás Béla gyönyörű beszédben köszönetet mondott a szíves vendéglátásért. A vacsorát tánc követte, mely kivilágos kivraddig tartott.

Jelenvoltak asszonyok: Alföldy Lászlóné, Bidló Antalné, Bunyi Gyuláné, Csavojác

Jánosné, dr. Cserniczky Andorné, Cselyuszká Mártonné, Khloyber Lajosné, Király Lajosné, Kogler Béláné, Kleiner Fábriáné, Major Józsefné, dr. Németh Arthurné, Pallein Jánosné, Popovits Sebóné, Rác Sománé, Predragovits Szilárdné, özv. Sauer Józsefné, Spanyol Józsefné, Stebler Antalné, Staudacher Józsefné, Tenus Tivadarné, Tomcsányi Aladárné, Temunovits Józsefné, Thész Gyuláné stb.

Leányok: Cservenka Maca, Gräff Ici, Frank Zseni, Predragovits Stanci, Predragovits Linesike, Kleiner Giza, Kleiner Maca, Popovits Ica, Popovits Olga, Popovits Karsai, Koch Mariska, Karsay Ici, Staudacher Mariska, Tenus Mici, János Gizella, Sauer Mariska, Sauer Ilonka, Hoffmann Böske, Hoffmann Ilonka, Thész Mariska, Thész Ilonka.

Itt említjük meg, hogy a május 17-iki színházi diszeloadásról szóló ismertetésünkben tévesen kimaradt egy szám: a kaszinó-egyesületi dalárda énekszáma: Mosonyi Mihály: Szentelt hantok. Dalárdánk e remek hazafias éneket Marschall Béla karmester vezetésével nagy katással, a közönség osztatlan tetszését kiérdemelve, adta elő.

Az amatőr kiállítás díjnyertesei.

Folyó hó 20-án szombaton délután 6 órakor tartotta az amatőr kiállítás bíráló bizottsága ülését, melyen a következő tagok vettek részt: dr. Gozdu Elek, dr. Duchon János, dr. Simonovits Radivoj, Király Lajos és Krump Vilmos. A kiállításon mintegy 500 szebbnél-szebb kép lett kiállítva s így a bíráló bizottság feladatának minden tekintetben megfelelt. Határozata értelmében a következők nyertek díjazást:

Az idegenek részére kitűzött első díjat, egy-egy aranyérmét a következő két kiállító nyerte: Feledy Dezső, Budapest. „Tanulmányfő”, mely Poppert a híres esellő mestert gondokáival kezében ülő helyzetben ábrázolja. (Gummi nyomás.) Gróf Eszterházy Mihály, Budapest. „Az Aldunán” c. képével. (Gummi nyomás.)

Második díjat, egy-egy ezüstérmét, mint idegen kiállítók, a következők nyertek:

Nagyrévi Haranghy György, Debrecen. „Olvadás” c. képével. (Gummi nyomás.) Novomeszky Imre, Fehértemplom. „Junius” c. képével. (Brómezüst papír.)

Harmadik díjat egy-egy bronzérmét a következők nyertek:

Hanslián Ede Nagyvárad. Három darab kiállított hegyi tájképével. (Pigmentnyomások.) Romeiser Ferenc Budapest, „Wagner-sonáta” feliratu képével. (Brómezüst papír.)

A bácskai kiállítók közül aranyérmét nyert: dr. Jovánovich Pál, Baja. „Részlet a velencei szent Márk templomból.” A kép a Photo-Club házi kiállításán Budapesten is ki volt állítva. (Orthobrom papír.) Ezüstérmét nyert: Temesváry József, Zombor. „Dijbirkozás” című képével. (Bróm ezüstpapír.) Bronzérmét nyert: Alföldy Flóra, Zombor. „Idylle a Sikarában” (Bróm e.)

Oklevelet nyertek a bácskai kiállítók közül: Baumann Nándor, Roediger Lajos, Szántó Károly, Tary Lajos (Óbecse), Tüske Máté, Vujevich Alajos.

A vidéki kiállítók közül: dr. Kohlmann Artur, Sternád Béla, dr. Kelemen Lajos, Kulmann Vilmos, Dreschok Ede, dr. Kelen Béla, Író Péter, Horváth Dezső, Kaukovszky Ervin.

A bácskai komlótermelők egyesülete.

Több lapban megemlékeztek már a bácskai komlótermelők által létesítendő egyesületről, sőt a „Bácska“ 38-ik számában igen szakavatott tollból eredt cikket olvastunk, mely igen helyesen fejtegette a létesítendő egyesület jelentőségét.

Alkalomszerűnek tartjuk, hogy most, midőn az egyesület már a megalakulás stádiumában van, hogy az értekezleten történekről s egyáltalán az egyesület céljairól, azok megvalósítására szolgáló eszközeiről az érdeklődőket tájékoztassuk.

A komlótermelők kérelmére tudvalevőleg a vármegyei gazdasági egyesület illusztris elnöke, Latinovits Pál főispán, értekezletet hívott egybe. Ezen értekezleten mindenre kiterjedő szakismerettel kifejtette, hogy miután a bácskai komlótermelés igazán amerikai tempóban feltartóztatlanul tört elő úgy, hogy manapság e megye gazdasági életében már kimagasló mozzanatot s oly jelenséget képez, hogy többé figyelmen kívül nem hagyható. Rámutatott arra, hogy mi teszi szükségessé az egyesület létesítését.

Kiemelvé azt, hogy a komlótermelők céljaikat csakis a „viribus unitis“ elvén, az erők tömörülése révén érhetik el s pedig nemcsak azért, mert ez természeti törvény, mert erre a különböző gazdasági egyesületek, termelési szövetkezetek, sőt a nemzetközi gazdasági szövetség is, amelyeknek végeredményben a mezőgazdaságnak, mint az emberi gazdagság kiapadhatlan forrásának fejlesztése s virágzóvá tétele a célja, erre oktatnak bennünket; hanem azért is, mert magának a komlónak szakszerű termelése, a fajok kiválasztása, a talaj elkészítése, a komlóskertek berendezése a föld alatt s föld fölött lévő komló ellenséggel szemben való védekezés, a szakszerű munkaerő létesítése, a termékek szakszerű szedése, szárítása, csomagolása, konzerválása stb. egy megyei, sőt országos magyar komlóvásár létesítése s állandósítása, a sörgyárosoknak a hazai termék részére való megnyerése, a feleslegnek elszállítása stb., mindezek oly mozzanatok, amelyek csak együttes erővel, egyesülés útján valósíthatók meg annál is inkább, mert a komlótermelés nálunk, a gazdasági életnek egy új kialakulása, amikor s ahol fokozottabb mérvben van szükség arra, hogy az erők tömörüljenek, mint máskor és máshol!

Tehát előre „viribus unitis“ alakítsák meg a komlótermelők egyesületét bármily okokban kijelentvén, hogy vármegyei gazdasági egyesület védőszárnyaira, hathatós támogatására s főképp odaadó támogatására az egyesület mindenkor számíthat. Öméltóságának ezen bevezető szavai után a jelenlevők nyomában hozzáfogtak az egyesület alapszabályai tervezetének a megalakításához s 3 és 1/2 órai fáradhatlan munkálkodás után össze is állították a tervezetet, amelynek főbb pontjai a következők:

A bácskai komlótermelők „Bácskai komlótermelők egyesülete“ cím alatt megalakítják a komlótermelők egyesületét, Zombor székhellyel.

Az egyesület célja: Bács-Bodrog vármegye területén a komlótermelés fejlesztése, nemesítése, a termelés fokozása, a termelt komló értékesítésének az előmozdítása, megkönnyítése s közvetítése, nemkülönben az azzal kapcsolatos — s összefüggő termelések

— iparágak előmozdítása, fejlesztése és támogatása.

Ezen célt elérhetőnek véli azáltal, hogy komlóskertész tanfolyamokat rendez. Időszakonként a komlótermelés és értékesítésről szakelőadásokat és felolvasásokat tart.

Lehetőleg a gazdasági egyesület szaklapjával egyértelműleg időszaki szaklapot tart fenn, amely a vármegyében levő mindenféle nyelven (magyar, német, szerb, tót, rutén, sokác nyelven) fog megjelenni.

Időszakonként a szükséghez képest a helyszínén vándortanítást rendez az időszaki munkálatok betanítása végett. Szükség esetén legalább is egy kísérleti és mintatelepet állít fel s tart fenn. Időközönként tudományosan is megvizsgálta a komlóterméseket s azok eredményét a gazdákkal közli. A komlófajták egységessége szempontjából megállapítja a fajt, amelyből vidékenként bizonyos körzetekben a komlóskertek ültetendők.

A komlós munkásviszonyokat nyilván tartja s munkásokat közvetít; új telepítésekhez gyakorlott kertészeket ajánl, a komlószedés előtt a vármegyei gazdasági egylettel karöltve szervezi a munkástömegek elhelyezését, nehogy a szedés elkéssék.

Kutatja a helyi viszonyoknak megfelelő legjobb komlószáritási módokat; érdeklődőknek tervvel szolgál; kis termelőket száritók beállításánál segít.

Jutalomban és elismerésben részesíti a jelesebb munkásokat és termelőket.

Komló kiállításokat és versenyeket rendez, úgy az ez irányú kiállításokon, versenyeken részt vesz s azokat támogatja.

Közvetíti a komlóskertek felszereléséhez szükséges anyagoknak, eszközöknek kedvezményes beszerzését.

A komlótermelés iránt érdeklődőknek általában felvilágosítással szolgál.

Megfekteti a bácskai komlótermelők törzskönyvét, nyilvántartja az évi termést s értékesítésének adatait.

Kipuhatólja és megszerzi a honi, valamint a külföldi évi termés mennyiségére s minőségére vonatkozó adatokat.

Tájékoztást nyújt a bácskai, úgy az ország egyéb vidékein s főképp a külföldi komlótermés kilátásairól.

Megszerzi a külföldi főbb komlópiacokról az eladási s vételi, illetve áralakulási adatokat s azok alapján megszerkeszti a heti piaci és ártudósításait s a szükséghez képest közli a tagokkal és hirdapokkal.

Valamely alkalmas központon komlópiacot létesít. Ez okból állandóan vagy ideiglenesen felállít egy komlóraktárt, abba az időnyben állandó mintagyűjteményt állít be s a szükséghez képest heti komlóvásárokat tart.

Közreműködik az esetleges falusi értékesítő szövetkezetek létesítése s azok komlójának értékesítése körül. Esetleg közraktárt épít s gondoskodik a helyi pénzintézetek igénybevételével a szükséges pénzügyi fedezéséről.

Befogadja a raktárba a termelők, eladók s kereskedők komlóját bizonyos illetékek ellenében; a szükséghez képest szervezi a kijelölt komlótermések árverési bizományi uton való értékesítését.

Alkuszokat, ügynököket engedéllyel lát el; saját raktárában ilyenek nélkül üzletet senki sem közvetíthet.

Kivánatra ellenjegyzzi pecséttel és származási bizonylattal látja el a törzskönyvezett komló terméket.

Végül felhasználja a törvény által megengedett minden eszközt, hogy az egyesület célját minél jobban s tökéletesebben megvalósítsa.

Ezek volnának általában s általánosságban azon eszközök, amelyekben természetesen bizonyos anyagi eszközök is hozzájárulnak, amelyekkel az egyesület céljait elérni véli.

Ezen egyesület rendes tagja lehet minden bácskai komlótermelő, aki felvételét kéri s komlóskertjéhez viszonyított aránylag csekély tagsági díjat megfizeti, mely tagság 3 évre kötelező. Ezenfelül lehetnek tiszteletbeli s levelező tagjai is az alapszabályokban megjelölendő feltételek mellett. De tagja lehet más megyebeli komlótermelő, sőt eziránt érdeklődő is. Mint halljuk, az előértekezlet által kiküldött ötös bizottság e hó 24-én tartja értekezletét Hódáságon, amelyen összeállítja az előértekezleten letárgyalt és elfogadott alapszabálytervezetet, kitézi az alakuló közgyűlés idejét s kibocsátja a tagsággyűléshez az aláírási íveket.

A kezdeményezés jó kezében van, Latinovits Pál egyes. elnök teljes odaadással támogatja ez ügyet, mely magában véve is már a biztos siker értékes zálogát jelenti. Örömmel s szívünk egész melegevel üdvözöljük öméltóságát ezen törekvéseért s üdvös munkásságáért! Emellett azonban kívánatos, sőt szükséges is, hogy a vármegye nemcsak összes komlótermelő gazdáit tömörüljenek ezen egyesület köré, hanem mindenki, akinek módjában áll hasson oda, hogy az egyesület mielőbb létrejöhessen s mint egészséges, hatalmas testület erőteljesen s hathatósan működhessek.

Dr. H.

H i r e k.

Anyakönyvi kinevezés. A belügyminiszter vezetésével megbízott miniszterelnök a bácsborsódi anyakönyvi kerületbe Grünfeld János községi irnokot, a bajmókiba Kókai Károly, a begecsibe Gáisin Tamás községi irnokot anyakönyvvezető helyettesekké nevezte ki.

Áthelyezés. A honvédelmi miniszter Margittay Jenő honvédőhadnagyot a nyitrai honvédegylovezredtől a szabadkai 6. honvédegylovezredhez helyezte át.

Áthelyezés. A pénzügyminiszter Pop Tódor topolyai adóosztályt hasonminőségben a hátszegi kir. adóhivatalhoz helyezte át.

Lemondás. Günther Károly feketehegyi községi aljegyző, pozsonyi városi s. levéltárossá történt megválasztása folytán, állásáról lemondott.

A műkedvelő fényképkiállítás a zombori összes elemi és középiskolák tanulói folyó hó 22., 23. és 24-én, hétfőn, kedden és szerdán a délutáni órákban díjmentesen nézhetik meg Fernbach Károly, a kiállítás elnökének intézkedése folytán. — Ujból föl hívjuk a közönség figyelmét az igazán művészi képek kiállítására. A művészi élvezet mellett hazafias célt is szolgálnak a kiállítás látogatói, mert a befolyó liszta jövedelmet a Schweidel-szobor alapra szánta a rendezőség.

Vívó tanfolyam. A zombori Sport Egylet múlt hónapi gyűlésén egy 3 hónapig tartó vívó tanfolyam létesítését határozta el. E célból Neumer József fővárosi jöhrű vívómestert szerződtette e 600 korona segélyt szavazott meg a költségek fedezésére. Folyó hó 22-én vette kezdetét a tanfolyam, melyen már az első napon az egyleti tagok teljes számban jelentek meg. Megjegyezzük, hogy az egyleti tagokon kívül olyanok is beiratkozhatnak a tanfolyamra, akik az egylet kötelezőbe nincsenek felvéve. A tanítás mind a kard, mind a törvívásban olasz módszer szerint történik. A vívómester naponként ad órákat és pedig reggel 6—8-ig és délután 5—7-ig, vasár- és ünnepnapokat kivéve. A

kezdők külön csoportba vannak beosztva és előzetesen elméleti oktatásban részesülnek. A tanfolyamra jelentkezni lehet a gimnázium tornatermében a fentjelzett órákban.

Az állami főgimnáziumi tanuló ifjuság részvétele az országos tornaversenyen. Május 25-én, csütörtökön indul a déli vonattal a zombori állami gimnázium 30 tanulója, Khloyber Lajos tornatanár, Horváth és Mihálik tanárok vezetése mellett az 5 évenként megtartatni szokott országos tornaversenyre. Az ifjuság a megye színeit viselő dreszben az intézeti zászlóval vonul ki a pályaudvarra. Husz tanuló résztvesz a csapatversenyben, mely a selyemzászlóért mint vándordíjért lesz megtartva. Az 1901. évi orsz. versenyen e zászlót a szabadkai derék ifjak nyerték el. A zászló ez évben azon intézet birtokába megy át, mely a legtöbb egységet tudja elérni a szertornázás és a távolugrás terén. A bácskai intézetek ez ideig mindig dicsőséggel tértek haza a küzdelem színteréről; így a zombori gimnáziumnak 1901-ben Budapesten fenn volt tanulói 42 intézet közül 6-ik helyre jutottak a csapatversenyben. Reméljük, hogy ifjaink ezúttal is dicsőséggel fognak visszatérni.

Büvészelőadás a városi színházban. A nálunk 3 évvel ezelőtt itt járt Balthazár Alajos, kitűnő és országszerte előnyösen ismert büvész-mester vasárnap este tartotta első előadását a városi színházban telt ház előtt. A büvészet és a spiritizmus terén Balthazár mester ritka tehetséggel rendelkezik; bámulatos mutatványokat adott elő, amelyek mind sikerültek. A sikert legjobban bizonyítja a sok elismerő taps és kihívás, amelyet a közönségtől kapott. Programján olyan pontok szerepelnek, melyek eddig még senki által nem adtak elő s valóban esodálatra és bámulatra ragadtatják a közönséget. Híres „esoda-üst”-jét a keddi előadáson fogja bemutatni, mely a kémia terén valószínűleg szenzáció. Mutatványai közül egyhányat előadunk: Igen hatásos mutatvány, midőn pálcájának varázs érintésére két virág-cserépből — melyet közvetlen a mutatvány előtt bárki megvizsgálhat — kinő 2 rózsabokor, harmatos rózsákkal. Nem kevésbé érdekes mutatvány, midőn egy arasznyi átmérőjű tamburinból egy kosárra való tulipánt, szalon-cukorkákat és más egyéb varázsol elő. Nagy derűtséget idézett elő, midőn egy ur kalapjából egy divatárú üzlet berendezését kitevő selyemkendő, meg egyéb tárgy után három eleven házi nyulat emelt ki. Balthazár mester mindezek mellett kitűnő hasbeszélő, mozgatható bábuival valóban az élő ember benyomását kelti fel a nézők sorában. Mutatványai hosszú során át egyre ébren tartotta az érdeklődést, mihez a változatos műsoron kívül mulattató előadási módja is nagyban hozzájárult. A mutatványai iránt nyilvánult érdeklődést a legteljesebb mértékben megérdemli.

Halálozás. Dr. Hirmann Ferenc zombori ügyvédet mély gyász érte. Édes atyja, báró Rudics volt gazdasági intőzője, Bácsalmáson 83 éves korában elhalálozott.

Merénylet egy pap ellen. Tiszakálmánfalváról írják, hogy az ottani róm. kath. h. plébánosnak, Greinich Ferencnek a szobájába lőttek. A golyó azonban senkit se talált. Ez azonban nem az első eset. A plébánost már a nyílt utcán is inzultálták. Mindennek az oka a pappal szemben való ellenszenv. A támadásokról az érseki hatóság is tudomást szerzett s e miatt Greinichet Kecelre helyezte át.

Az államvasutások nem lehetnek községi választók. A közigazgatási bíróság újabb érdekes elvi jelentőségű határozatot hozott, amely kimondja, hogy az államvasúti alkalmazottak, akik a fizetésük után járó állami kereseti adón kívül más adót a községben nem fizetnek, községi választói jogot nem gyakorolhatnak s a községi választók névjegyzékébe fel sem vehetők.

Kérelem. A folyó hó 21-én a városi színházban tartott előadás alkalmából a színházi ruhatárosnőnél megőrzés végett elhelyezett esernyők közül kettő kicsérletet, egy ezüstnyelű esernyő pedig teljesen eltűnt. Akik netán tévedésből elvitték, szíveskedjenek ezt a színházi ruhatárosnőnél visszacsereélni.

Kitüntetett gazdasági munkások és cselédek. A földmivelésügyi miniszter, hogy követendő példát nyújtson, évről-évre meg szokta jutalmazni azokat a gazdasági munkásokat és cselédeket, akik becsületes és hűséges szolgálatban hosszabb időt töltöttek egy munkaadónál. E megbízhatóságuk, szorgalmuk és józan életmódjuk által munkatársaik közül kitűnt munkások egyenként 100—100 korona jutalomban részesülnek és ezenkívül szép kiállítású elismerő oklevelet kapnak, melyet a járás főszolgabírája ünnepségek keretében elismerő szavak kíséretében nyújt át. Latinovits Pál főispán közbenjárására a földmivelésügyi miniszter 8 bácskai munkást jutalmazott meg, névszerint a következőket: Varga János bácsujlaki lakost, ki 37 éve szolgál a Cseh Ervin-féle uradalomban; Szabó Antal felsőszentiváni lakost, 36 éve szolgál Csernok Pálnál; Kurucz Lázár szondi lakost, 30 éve szolgál az Ertl családnál; Parscetiits Albert zombori lakost, 44 éve szolgál Szauerborn Jánosnál. A felsoroltak, mint gazdasági cselédek lettek kitüntetve egyenként 100—100 korona jutalommal, melyet aranyban kapnak és elismerő oklevéllel. A felsoroltakon kívül még a következő négy gazdasági munkás lett kitüntetve ugyancsak 100—100 korona jutalommal és elismerő oklevéllel: Szabados János martonosi lakos, szolgálatának ideje 24 év; Triszler Jakab kiskéri lakos szolgál Behtold Keresztélynél 30 éve; Vén Albert csantavéri lakos szolgálatban áll 43 éve Földi Ferencnél és Schnoll Lénárd torzai lakos Sebick Frigyesnél 30 év óta van alkalmazásban.

Munkások a romok között. A múlt héten Gyulafalván Rezsicska György házát bontották s midőn a gerendák ledöntésére került a sor, a meñyezet leszakadt s több munkás a romok alá került. Egyik közülük, Mernyak Mihály szörnyet halt. A másik ács munkatársa Fütty Péter pedig súlyosan megsérült, a többiek könnyebb sérülést szenvedtek.

A sorsüldözött család. János-halmi levelezőnk írja: A kegyetlen sors véletlen szeszélye megrázó tragédiákat idéz elő. Ilyen résztvevőt, szomorú történet az alábbi eset. Az egész község lakossága mély részvétellel veszi körül a Dudás családot, amelynek fátuma páratlanul áll a község történetében. A jómódu, boldog család néhány év előtt a legjobb egészségnek örvendett és a szerető szülőknek legnagyobb örömeik tellett a cseperedő gyermekekben, különösen a fiukban. Mintegy három év előtt egy véletlen baleset örökre megzavarta a család boldogságát. A legnagyobb, mintegy 13 éves fiu, szerencsétlenségnek esett áldozatul. Egy szilaj csikó, amelyet nézegetett, megrugta és pedig oly szerencsétlenül, hogy azonnal halva maradt a szenvedett belső sérülés következtében. A becézett fiu szerencsétlen vége mély gyászba borította a családot s a szülőknek óriási fájdalmát most már csak a többi gyermek fejlődése tudja némileg enyhíteni. A mely seb, amely lelkükben támadt, már-már hegedő felben volt, de a sors könyvében más volt megírva a részükre. A keserű pohár még nem telt be. András nevű fiukat folyó hó 19-én, mikor hazafelé tartott, szintén halálos baleset érte. Egy épülőfélben levő ház fala éppen abban a pillanatban, mikor mellette elhaladt, bedőlt és a szerencsétlen fiucsakot maga alá temette. Rögtön hozzáfogtak a mentéshez, de mire a rengeteg kötőmelékelt eltávolították, a szerencsétlen fiúnak csak összezuzott holttestét húzhatták ki a romok alul.

Lombszedő szerencsétlensége. Gyulafalván, a hol oly sok a selyemtenyésző, a múlt héten a lombszedés közben Bezdán György 10 éves gyermek oly szerencsétlenül esett le az eperfáról, hogy a lábát törte.

Villámcsapás. Bajmoki levelezőnk írja: A múlt keddi óriási viharok áldozata volt. Úzv. Fehér Józsefné házába este 7 órakor, éppen amint a család együtt ült és vacsorázott, beütött a villám. Egy pillanat alatt az egész ház lángba borult és a tűz az egész épületet a melléképületekkel együtt elhamvasztotta. Emberéletben szerencsére nem esett kár, az anyagi kár azonban meglehetősen nagy, mert a padláson tekintélyes értékű gabona volt felhalmozva, amely mind a tűz martaléka lett.

Bicskázások Apatinban. Folyó hó 13-án este Penz Katát saját lakásán egy férfi támadta meg és öt helyen szurta meg; menyasszony lévén, esküvőjét is kénytelen volt elodázní. — Nikolis Márton molnárlegény pedig Bosnyák Sebő molnárlegényt életveszélyesen sértette meg és mellkasát megnyitotta.

A megostromolt selyemgyár. Az ujvidéki selyemgyári sztrájkoló munkások közül többen már a múlt szerdán délelőtt munkába állottak, a mi a többieknek nem tetszett és mintegy 200-an — köztük vagy ötven facér segéd — az esti órákban a gyár udvarára vonultak és az ablakokat kezdték kövekkel zúzni. A gyorsan ott termett rendőrség azonban, mielőtt a zavargás még nagyobb mérvet öltött volna, a tüntetőket szétzavarta.

Rablóktól üldözött kerékpárosok. Folyó hó 17-én a Ludason tul fekvő erdőterület mentén kísérelt meg egy hat tagból álló rablóbanda merényletet két kerékpáros kiránduló ellen. Szilágyi és Majorosi szegedi lakosok jöttek Szabadkára biciklin s az erdőterület mentén leszálltak járműveikről, amelyeket maguk előtt toltak a homokban, amikor rémülve vették észre, hogy egy dorongokkal felfegyverkezett hat tagu rablóbanda van a nyomukban. A támadók közül három már egészen a közelükben volt, mikor megpillantották őket. Nagy erőfeszítéssel tudtak csak ismét egy kis tételnyit biztosítani a bokáig erő homokban s mikor látták, hogy pillanatok múlva veszve vannak, hat revolverlővést intéztek feléjük s így tartották őket vissza mindaddig, míg a tisztásra nem értek, ahol felkaptak kerékpárjaikra s csakhamar messze hagyták maguk mögött üldözőiket.

A falusi jegyző bűnei. Az ujvidéki rendőrségnél a múlt héten egy lerongyolódott külsejű fiatal ember jelentkezett s kérte az ügyeletes rendőrtisztviselőt, hogy tartóztassa le. A fiatalember, Bereczki Miklós, volt gyulai községi jegyző. Elmondotta, hogy Gyulán mint jegyző több odavaló gazda nevére váltót hamisított, azután családját otthagya, megszökött. Elment a fővárosba, remélvén, hogy majd valahogy segíteni fog magán, de dolgai nagyon rosszul mennek s családját nem tudja eltartani. Ki akart menni Amerikába, de nem volt pénze. Utóbb megtudta, hogy többen bűnügyi följelentést tettek ellene, ekkor revolvért vásárolt, hogy megölje magát, de hiányzott hozzá a bátorsága. Elhatározta tehát, hogy jelentkezik a hatóságnál. Bereczkit a rendőrség letartóztatta.

A „Vasárnapi Ujság” május 21-iki számának 28 képe között 14 Csokonaira vonatkozik, az emlékére Debrecenben rendezett ünnepély alkalmából szülővárosában levő szobra, három arképe, kézirata, ereklyetárgyai, stb. Valamennyi kép eredeti új felvétel alapján készült s az Izsó Miklós-féle Csokonai-szobor kivételével mind a debreceni Csokonai-kiállításról való, melyet külön cikk is ismertet. A Jap első helyét a közélet két halottjának, gr. Andrássy Tivadarnak és Beniczky Ferencnek arképe s nekrológia foglalja el. Csokonaira vonatkozik két költemény is: Lampérth, Géza és Oláh Gábor versei, melyeken kívül szépirodalmi olvasmányul szolgálnak Fanghó Izabella emlékeztetői a szabadságharcból. Hegedűs Sándorné utleírása: „Utazás Afrikába” (két képpel) s a „Regénytár” mellékleten Beniczky-kné Bajza Lenke eredeti regénye és Stock-

ton angoltól fordított hosszabb elbeszélése. További közlemények: a Schweidel-szobor leleplezése Zomborban (3 képpel), Köllő Miklós síremléke (képpel), Nemzetközi céllövőverseny Szent-Lőrincen (4 képpel), Ivonne de Trévill operaénekesnő arcképe, a királydíj ez idei nyertesének képe s a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, Közintézetek és egyetek, Sakkjáték, Képtalány, Egyveleg, stb. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre négy kor., a „Politikai Ujdonságok”-kal és „Világkrónika”-val együtt 6 kor. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest, IV., ker. Egyetem-utca 4. sz.). Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap” a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre 2 korona 40 fillér.

NYILTTÉR. *)

Háztulajdonosok és földbirtokosok,

kik ingatlanaira I. vagy II. helyre **olcsó törlesztéses kölcsönt** felvenni óhajtanak, forduljanak bizalommal **Gerő Albert** v. intézeti ügyészhez **Budapest, VII., Dohány-u. 84.** Minden felvilágosítás díjtalan. *—6

*) Az e rovatban közltekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

HIRDETÉSEK.

Árverési hirdetés.

Alulírott Arsenovits István és neje Utvits Zsófia, mint **néh. Brkits Jakabné szül. Utvits Draginya** hagyatéki ügyében a zombori kir. járásbíró 1904. Ó 252/5. sz. végzéssel a hagyatékhöz tartozó vagyont értékesítésére fel-

jogosított végrendeleti végrehajtók, ezennel közzhírré tesszük, hogy a hagyatékhöz tartozó és a zombori 1983. A I. 1—2. sorsz. alatt felvett ingatlant 2376 kor. kikiáltási ár mellett; az ugyanazon betétben A. 2 sorszám alatt felvett 1 hold 369 □ ölet 1969 kor. kikiáltási ár mellett; a zombori 2457. számú betétben A. 1 sorsz. alatt felvett 1 hold 849 □ ölet 2449 kor. kikiáltási ár mellett magán árverésre fogjuk bocsátani.

Ezen ingatlanokra a magán árverés 1905. évi június hó 8-ik napján délután 4 órakor Koczkar Zsigmond kir. közjegyző előtt annak hivatalos helyiségében fog megtartatni. Amennyiben az árverés eredményét az alulírottak kielégítőnek nem találják, jogukban áll a bánatpénznek visszaadása mellett attól nyomban elállani, későbbi visszalépésnek helye nincs.

Az árverelni szándékozók kötelesek a kikiáltási ár 10% át bánatpénzként az árverést megelőzőleg az alulírott végrendeleti végrehajtók kezébe lefizetni. Ezen bánatpénz a vételárba be fog tudatni. Ha pedig a vevő az árverési feltételeket be nem tartja, úgy a vételtől elállottnak tekintetik s bánatpénzét elveszti.

A magán árverést követő 15 nap alatt a legmagasabb ígéret ellen a végrendeleti végrehajtóknál utóajánlat adható be. Ezen utóajánlat az alulírott ár szerinti bánatpénz és az új árverés költségei melléklendők. Utóajánlatnak csak egy ízben van helye.

Az utóajánlat be nem adása esetében, illetve az utóajánlat folytán megtartott újabb árverés után a legtöbbet ígérővel az adásvevési szerződés azonnal meg fog kötöttni, a mikor is a vevő a vételárat megfizetni tartozik.

A vevő a megvett ingatlant a jelen gazdasági év letelte után veszi birtokba és ez időtől kezdve viseli az adókat s egyéb közterheket is. Az adásvevési szerződés és az átíratás költségeit, valamint a kir. kincstári illetékeket a vevő sajátjából tartozik fizetni.

Kelt Zomborban, 1905. évi május 22. én.

Arsenovits István és neje szül. Utvits Zsófia.

3480/1905.

PÁLYÁZATI HIRDETÉMÉNY.

Bajsa községben üresedésbe jött községi s. jegyzői állásnak betöltése céljából pályázat hirdettetik.

Ezen állás javadalmazása 1000 kor.

Felhívtnak a pályázni szándékozók, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket **f. évi június hó 15-ik napjáig** hozzám annyival inkább uyujsák be, mivel a később érkezők figyelembe vétetni nem fognak.

A választási határnap utólag fog kitézteni.

Topolya, 1905. évi május hó 6-án

Császár Péter,
főszolgabíró.

3677/1905.

Pályázati hirdetés.

Szeghegy községben rendszeresített irnok-végrehajtói állásnak betöltése céljából ezennel pályázat hirdettetik.

Ezen állás javadalmazása a községi pénztárból előleges havi részletekben 800 korona.

Felhívtnak a pályázni szándékozók, hogy pályázati kérvényüket sajátkezűleg írva, szabályszerűen felszerelve hozzám **f. évi június hó 15-éig** annyival inkább uyujsák be, mivel a később érkezők figyelembe nem vétetnek.

Választási határnap utólag fog kitézteni.

Topolya, 1905. május 16-án.

Császár,
főszolgabíró.

2—1

ITT MEGRENDELHETŐK:
VÁLTÓK
GYÁSZLAPOK
SZÁMLÁK
LEVÉLFEJEK
NÉVJEGYEK
ELJEGYZÉSI ÉS
ESKETÉSI KÁRTYÁK
SÍMA- ÉS
DOMBORNOMATU
MONOGRAMMOK

BITTERMANN NÁNDOR és FIA

== KÖNYV- ÉS KÖNYOMDAI INTÉZETE ==

ZOMBORBAN

— A VÁRMEGYE PALOTÁJÁBAN. —

KÖZSÉGI NYOMTATVÁNYOKBÓL NAGY RAKTÁR.

== PAPIR- és IRÓSZEREK A BEVÁSÁRLÁSI ÁRON. ==

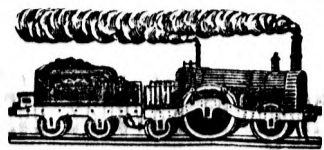
— KÖNYVKÖTŐMUNKÁK ELFOGADTATNAK —

— ÉS A —

KIÁLLÍTÁSI ÁRON SZÁLLÍTTATNAK.

ITT MEGRENDELHETŐK:
HIRLAPOK
MŰVEK
NAPTÁRAK
TÁBLÁZATOK
FALRAGASZOK
KÖRLEVELEK
TÁNCVIGALMI
MEGHÍVÓK
TÁNCRENDK
ÉTLAPOK

TELEFON SZÁM: 18. A „BÁCSKA” KIADÓHIVATALA.

A magyar királyi államvasutak nyári menetrendje.

ÉRVÉNYES 1905. ÉVI MÁJUS HÓ 1-ÉTŐL.

Oda						Budapest—Zimony—Belgrád.						Vissza	
gyorsv.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	gyorsv.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	gyorsv.	szem. v.	tv. sz. sz.	gyorsv.	szem. v.	
7.00	7.15		1.55	3.20	10.10	ind.	BUDAPEST k. p. u.	érk.	5.45	9.50	1.00	6.55	
10.15	12.37		6.15	6.36	4.22	érk.	SZABADKA	ind.	11.50	5.05	9.51	1.52	
	1.26	4.15		6.48	5.32	ind.	SZABADKA	érk.	10.58	7.28	9.39	1.26	
	1.56	4.43		7.10	6.01		Csantavér		10.26	6.53		1.02	
	2.21	5.09		7.25	6.27		Bács-Topolya		10.02	6.31	9.07	12.41	
	2.47	5.36			7.05		Hegyes-Feketehegy		9.31	6.02		12.14	
	3.07	5.55		7.55	7.27		Verbász		9.06	5.37	8.39	11.57	
	3.28	6.17			7.46		O-Kér		8.41	5.13		11.39	
	3.45	6.34			8.13		Kiszács		8.21	4.54		11.21	
	4.06	6.55		8.37	8.34	érk.	UJVIDÉK	ind.	7.46	4.30	7.56	11.00	

Oda				Baja—Ujvidék				Vissza			
v. v.	v. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	v. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	v. v.	v. v.
	4.00	7.12	1.15	ind.	BAJA	érk.	9.15	3.23	6.50		
	4.11	7.22	1.25		Baja-szállásváros		9.08	3.15	6.42		
	4.25	7.35	1.38		Vaskut		8.53	2.59	6.26		
	4.51	8.00	2.01		Gara		8.32	2.37	6.00		
	5.09	8.17	2.16		Rigyica		8.17	2.17	5.35		
	5.37	8.45	2.39		Sztanisics		8.00	1.57	5.12		
	5.56	9.03	2.56		Gákova		7.36	1.28	4.40		
	6.15	9.22	3.14		Nenadies		7.15	1.08	4.16		
	6.25	9.32	3.23	érk.	ZOMBOR (étk.)	ind.	7.05	12.57	4.05		
2.25	6.51		3.51	ind.	ZOMBOR (étk.)	érk.	6.20	11.20		7.00	
2.31	6.57		3.57		Zombor-vásártér		6.13	11.13		6.52	
2.41	7.07		4.07		Fernbach-szállás		6.04	11.04		6.41	
2.50	7.16		4.16		Zsárkovác		5.56	10.56		6.32	
3.06	7.30		4.30		Ó-Sztrapár		5.42	10.42		6.15	
3.35	7.49		4.49		Bresztovác		5.27	10.28		5.51	
4.05	8.10		5.12		Hódságh		5.02	10.02		5.21	
4.46	8.35		5.37		Parabuty		4.43	9.45		4.43	
5.00	8.49		5.51		Paraga		4.22	9.25		4.10	
5.40	9.16		6.09	ind.	GAJDOBRA	érk.	4.04	9.09		3.26	
5.54	9.30		6.23		Bulkesz		3.50	8.55		3.11	
6.16	9.45		6.38		Petrovác-Glozsán		3.39	8.44		2.59	
6.50	10.10		7.03		Futtak		3.10	8.16		2.20	
7.13	10.31		7.25	érk.	UJVIDÉK	ind.	2.45	7.51		1.40	

Oda				Szabadka—Dálya				Vissza			
v. v.	sz. v.	gy. v.	sz. v.	sz. v.	gy. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	gy. v.	sz. v.	v. v.
5.00	2.02	6.50	6.55	ind.	SZABADKA	érk.	6.50	9.41	12.59	10.35	
5.25	2.26		7.25		Tavankut		6.17		12.37	10.09	
5.45	2.46	7.19	7.53		Bajmok		5.53	9.11	12.20	9.51	
6.16	3.17	7.41	8.32		Nemes-Militics		5.02	8.46	11.44	9.10	
6.30	3.31	7.53	8.50	érk.	ZOMBOR	ind.	4.40	8.35	11.27	8.51	
7.28	4.00	8.13			Prigl-Szent-Iván			8.14	10.55	8.14	
7.42	4.13	8.23			Szóna			8.04	10.37	7.53	
7.54	4.24	8.33			érk. GOMBOS	ind.		7.55	10.25	7.40	
9.18	5.25	9.13			ind. ERDŐD	érk.		7.20	9.17	6.03	
9.30	5.37	9.23			érk. DÁLYA	ind.		7.09	9.05	5.50	

Oda				Szabadka—Ó-Becse				Vissza			
v. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.
	4.40	1.32	ind.	SZABADKA	érk.	8.34	5.25				
	5.08	2.00		Békova		8.07	4.58				
	6.19	3.21	érk.	ZENTA	ind.	6.40	3.40				
	7.47	5.27		Ada		5.26	2.19				
	8.10	5.42		Mohol		5.05	2.02				
	8.30	6.02		Bács-Petrovoszellő		4.39	1.37				
	8.56	6.28	érk.	ÓBECSE	ind.	4.10	1.10				

Oda				Ó-Becse—Ujvidék				Vissza			
sz. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.
4.40	9.50	4.25	ind.	O-BECSE	érk.	6.55	12.43	7.44			
5.05	10.21	4.49		Bács-Földvár		6.33	12.16	7.23			
5.27	10.48	5.10		Csurogh		6.15	11.47	7.03			
5.49	11.22	5.32		Zsablya		5.50	11.13	6.37			
6.04	11.45	5.47		Gospodince		5.31	10.44	6.21			
6.30	12.24	6.11		Temerin		5.14	10.20	6.04			
6.39	12.36	6.20		Járek		4.58	9.50	5.46			
6.53	12.53	6.34	érk.	VASKAPU	ind.	4.43	9.31	5.31			
7.01	1.07	6.36	ind.	VASKAPU	érk.	4.42	9.24	5.23			
7.25	1.35	7.00	érk.	UJVIDÉK	ind.	4.17	8.55	5.00			

Oda				Ujvidék—Vaskapu—Titel				Vissza			
sz. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.
	6.37	5.10	ind.	UJVIDÉK	érk.	6.00	3.01				
	7.00	5.38	érk.	VASKAPU	ind.	5.33	2.38				
	7.05	5.50	ind.	VASKAPU	érk.	5.28	2.33				
	7.31	6.24		Káty		5.06	2.15				
	7.42	6.38		Tiszakálmánfalva		4.43	1.56				
	7.57	7.00		Kovil-Szent-Iván		4.25	1.41				
	8.11	7.18		Vilova—Gardinovce		4.04	1.26				
	8.24	7.34		Lok		3.48	1.14				
	8.37	7.50	érk.	TITEL	ind.	3.32	1.00				

Oda				Hegyes-Feketehegy—Palánka				Vissza			
v. v.	v. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	v. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	v. v.	v. v.	sz. v.
	6.59	6.10	ind.	HEGYES-FEKETEHEGY	érk.	5.49	5.30				
	7.21	6.33		Telecska		5.26	5.09				
	7.42	6.58		Kula		5.14	4.57				
	7.53	7.09		Béla-puszta		4.50	4.37				
	8.06	7.28		Torzsa		4.37	4.26				
	8.32	7.57		Deszpot-Szt-Iván—Pivnica		4.18	4.07				
	8.49	8.15		Szilbás		3.51	3.43				
	9.21	8.41		GAJDOBRA		3.39	3.31				
	9.53	9.13	érk.	PALÁNKA	ind.	2.55	2.45				

Oda				Kiskun-Halás—Bácsalmás—Rigyica				Vissza			
v. v.	v. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	v. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	v. v.	v. v.	sz. v.
3.50	12.05	6.00	ind.	KIS-KUN-HALAS	érk.	5.44	2.27	10.24			
4.03	12.18	6.13		Kopolya		5.32	2.14	10.11			
4.20	12.35	6.29		Fehértó		5.16	1.57	9.54			
4.37	12.51	6.45		Terezhalom		5.00	1.40	9.37			
4.58	1.33	7.03		Jankovác		4.48	1.27	9.24			
5.25	2.03	7.23		Mélykut		4.18	12.45	8.50			
5.48	2.26	7.44		Rudics		3.56	12.11	8.21			
5.56	2.34	7.52	érk.	BÁCSALMÁS	ind.	3.46	12.00	8.10			
6.16	3.00		ind.	Bácsalmás	érk.		11.21	7.40			
6.36	3.20			Madarász-puszta			11.01	7.20			
6.49	3.38			Bácsmadaras			10.51	7.10			
6.57	3.46			Sanaé-puszta			10.34	6.53			
7.17	4.11			Katymár			10.21	6.40			
7.29	4.23			Legyen-puszta			9.58	6.14			
7.45	4.39		érk.	RIGYICA	ind.		9.04	5.56			

Oda				Szeged-Rókus—Szabadka				Vissza				
szem. v.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	tv. sz. sz.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	
3.05	8.10	11.30	4.35	6.80	8.15	ind.	SZEGED-ROKUS	érk.	7.06	10.54	2.51	7.53
3.22	8.27	11.46	4.51	6.57	8.33		Rókus		6.51	10.40	2.37	7.39
3.36	8.42	12.00	5.06	7.28	8.49		HORGOS		6.38	10.28	2.25	7.27
3.50	8.55	12.13	5.19	7.51	9.04		Királyhalom		6.25	10.16	2.13	7.15
4.05	9.08	12.28	5.33	8.12	9.25		Palics					

